

הארחת השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

פרשת שמות

תשפ"ד

גיליון: 194

א לעבטיגער שפּת

זֶה שְׁמִי... זֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר !

פְּנִינֵי הַפְּרָשָׁה

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

וְזֶה זְכָרִי לְדוֹר וָדוֹר

והמשך בעת "קבלת התורה" להיות קשור ודבוק בו יתברך באופן נצחי תלויה בעיקר בכוח הרצון והתחדשות המבוטא בשם זה: אהיה אשר אהיה.

התחיל להזמין ולהכין עצמן בכל פעם מחדש

וכה הם דבריו ב'ליקוטי הלכות' (קה"ת ו' יט - כ): "והעניין, שעיקר העצה לקיום התורה הוא להתחיל בכל יום מחדש, ובשביל זה הזהירים בתחילת נתינתה שיהיו דברי תורה בעיניהם בכל יום כאילו היום ניתנה כי עיקר קבלת התורה הוא שנזכה לקיימה, כי לא המדשר הוא העיקר אלא המעשה. ולהכניס קיום התורה בעולם - זה קשה וכבד מן הכל, כי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, וצריכים לזה עצות עמוקות מאד בכל דור ודור ובכל יום.

ולכן מיאן משה בתחילה בשליחותו, כי עיקר קוטב טענותיו היה שאינו רוצה לילך בשליחותו מחמת ריבוי ההסתרה והמחלוקת שמערבבים האדם בזה העולם, שהם בחינת דתן ואבירם, ויצר לב האדם של כל אחד רע מנעוריו ועל כן חשש משה רבינו שהם יקלקלו מעשיהם בכל פעם ח"ו.

על כך השיב לו השי"ת: אהיה אשר אהיה, שבכך טמון הצלחת עם ישראל - להתחיל להזמין עצמו בכל פעם שיהיה לו הויה בעולם שיכיר אותו ית', וזהו: אהיה אשר אהיה... כי צריכין להתחיל התחלה אחר התחלה... כי זה ידוע שכל התורה והמצוות, שבהם תלויים כל העולמות, כולם כלולים בשם הויה ב"ה, שהוא עיקר ושורש כל השמות כולם.

ובכדי שיתקיים זה השם' אצלם לעולם, הוא על ידי בחינת אהיה שרמונו בכך, בחינת 'אנא זמין למיהוי', ענין רצון - אני רוצה, שממנו נמשך הכוח להתחיל בכל פעם מחדש.

וזה מרומז בשם אהיה שהוא עיקר כלל כל העצות והדרכים והנתיבות להתקרב לשמו הגדול ית', שהוא ע"י שיקבלו על עצמן להתחיל להזמין ולהכין עצמן כל פעם מחדש, ותמיד לרצות ולכסוף. נכך יתקיים אצלם לנצח - "זה שמי לעולם זה זכרי לדור דור", שדרך הרצונות יהיו תמיד דבוקים וקשורים בו יתברך.

בכוחו של משה רעיא - נקבל רצון גדול זה

משה רבינו מבואר ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה רט"ו) עומד בין שמד לרצון, כי "שמד" בגימטריא: 'שלוש מאות ארבעים וארבע', 'רצון' בגימטריא: 'שלוש מאות ארבעים ושש', ו'משה' בגימטריא: 'שלוש מאות ארבעים וחמש' - בכוח וזכות משה רעיא מהימנא, עצותיהם של הצדיקים האמיתיים, ישנם כוחות להפוך את השמד - מעשיו השלילים של האדם - לחרטה ולתשובה, בכוח הרצונות והכיסופים הטובים, לעזיבת הרע והמכשול ולרצות התקרבות לה'.

משה רבינו הסתלק בשבת במנחה בעידן של 'רעווא דרעווין' - רצון שברצונות. על משה רבינו נאמר "והנה נער בוכה" - מהות של השתוקקות וכיסופים, כי הוא קיבל את השליחות של "אהיה אשר אהיה" - כוח של התחדשות ורצונות תמידיים, שמו של הקב"ה הנמצא בתוך תוכינו תמיד.

הבה ננסו לרצות, להתחבר לרצון ולהתחלה זו אפילו במעט - גם לדברים קטנים בכל מצב. וכך גם יאיר עלינו תמיד אורו וחסדו - כי הרי שם אהיה המבטא התחדשות ורצונות טובים מלווה אותנו תמיד, ערגה ורצונות שמלווה אותנו לדורות. לא נשכח זאת - "זה שמי לעולם זה זכרי לדור ודור...."

היה זה כשמה רבינו היה בעומק המדבר והתקרב להר, שהיה לו חמשה שמות: "הר האלוקים" "הר בשן", "הר גבנונים" "הר חורב", "הר סיני". (מד"ר). שם בשימון המדבר נתגלה אליו הקב"ה מתוך הסנה שבער באש - אך אינו כלה: "הסנה איננו אולם". המראה שראה משה היה מעל דרך הטבע: "ראה משה את האש בתוך הסנה והסנה אינו צומח מתוך הארץ, אלא אם כן יש מים מתחתיו, וכאן ראה האש אינה אוכלת את הסנה, והסנה אינו מכבה שלהבותיו של אש, תמה בלבו ואמר: "אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה מדוע לא יבער הסנה" (מד"ר)

ובהמשך מופיע שאלתו של משה רבינו; כשבני ישראל ישאלו מהו שמו של השי"ת, מה אומר להם? עונה ע"כ השי"ת: "ויאמר אלוקים אל משה אהיה אשר אהיה" בתיבת "אהיה" מרומז שמו הגדול.

אהיה - אנא זמין למהוי

מהו אותו שם "אהיה"? שמתלבש במידת ה"רחמים" מה רצה - הבורא ברוך הוא לומר כאן למשה? ואיזה מסר יש כאן לעם ישראל?

הבה ונתבונן בדברי רש"י: "אהיה עמם בצרה זאת, אשר אהיה עמם - בשעבוד שאר מלכויות". אהיה פירושו שבכל מצב ה' עמנו. הוי אומר שבסגולת שם זה - נמצאים תמיד עם השי"ת.

בליקוטי מוהר"ן (תורה ו'י) כותב בזה הלשון: "אהיה" הוא לשון "רצון", וכלשון "התיקוני זוהר". כי אהיה דא אנא זמין למהוי!

למעשה; שורש נשמתו של האדם הוא הרצון. וכך מסביר זאת רבי נתן מברסלב בספרו ליקוטי הלכות (ברכת השחר ה' מא מב): "נפש" הוא מלשון "רצון" ו"תוקף הרצון הוא כמו נר דולק - כי האהבה והרצון שיש לאדם שבויער להשם יתברך ברשפי שלהבת - שממנו מדליקין כל הנרות הקדושים, זהו "אור הנשמה", שנקראת "נר", ואור הנר הזה, יכול להאיר בכל מיני חושך וצלמות, בתוך עצם גשמיות הגוף והעולם הזה הנקרא חושך. כי איך שהוא אף על פי כן לבו בויער עדן ברשפי אש להשם יתברך, אשר מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה.

גם כשעם ישראל היו בתוך מיצר ודחק האיר להם נקודת הרצון - הנקודה הפנימית, וכהתבטאותם קודם מתן תורה: "רצוננו לראות את מלכנו" ! גם כאן בהתגלות הסנה מתוך שעבוד וצערם של בני ישראל - התגלת להם שהקב"ה אתם בכל מקום ובכל זמן, מתוך הסנה הבויער באש, נתגלה "אהיה אשר" - שכוח הרצון יש להם תמיד, כך כביכול השלי"ת עמם תמיד.

שכינה עמהם

וכך כותב זוהר הקדוש בפרשייתנו (זוהר שמות ב): "אמר רבי שמעון, למדנו במסכת מגילה (כט). בכל מקום שגלו ישראל השכינה גלתה עמהם, בגלות מצרים כתיב, "ואלה שמות בני ישראל", ולמה כתיב "בני ישראל", ולא "עקב"? אלא מה שכתוב "אלה שמות בני ישראל", הם המרכבות ומחנות העליונים שירדו עם יעקב יחד עם השכינה בגלות מצרים, ירדו עם כלל בני ישראל". הגלות בשילוב הגילוי שכינה לעם ישראל נמשך מאז ולדורות, תמיד שרויה השכינה בין בניו בכל מקום ובכל זמן ועת ומצב. הארה והתגלות זו של השכינה עם תחילת ה"גלות",

